

Landstede

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

*Stappenplan voor het handelen en signaleren van
huiselijk geweld en kindermishandeling*

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
Hoofdstuk 2 Vaststelling Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling	4
Hoofdstuk 3 Stappenplan docent voortgezet onderwijs	5
Hoofdstuk 4 Stappenplan docent mbo	8
Hoofdstuk 5 Stappenplan Studentadviseur SAB	11
Hoofdstuk 6 Verantwoordelijkheden van de eenheidsdirecteuren van de Landstede Groep	14
<u>Bijlage 1: Signaleringsinstrument</u>	15
<u>Bijlage 2: Stappenplan in stroomschema</u>	19
Bijlage 3: Telefoonnummers en toelichting op gebruikte term	20

Unkr
Gew
Unkr
Gew

NB: in dit document wordt gesproken over docent. Overal waar docent genoemd staat kan ook leraar gelezen worden.

Hoofdstuk 1 Inleiding

Als docent, zorgcoördinator of studentadviseur kun je te maken krijgen met slachtoffers én plegers van huiselijk geweld of kindermishandeling. Vanaf 1 juli 2013 zijn organisaties wettelijk verplicht een Meldcode te gebruiken bij signalen van geweld. Dit geldt ook voor Landstede Groep.

Er komt geen meldplicht, maar een plicht om een Meldcode te gebruiken.

De beslissing om signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, blijft voorbehouden aan de individuele docent in overleg met zorgcoördinator of studentadviseur. In het voortgezet onderwijs wordt daarover ook overleg gevoerd met de directie.

Met de Meldcode kun je tot een zorgvuldige beslissing komen en weet je hoe met meldingen omgegaan wordt. Ook moet de Meldcode je beter in staat stellen om risico's vroegtijdig te signaleren. De wet brengt geen wijziging aan in de regelgeving over privacy en de bescherming van persoonsgegevens.

De Meldcode bevat een stappenplan. Het volgen van dit stappenplan levert, zoals is gebleken uit onderzoek, een bijdrage aan een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De wet heeft als doel om docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is opgesteld door de Ministeries van VWS, OCW en Justitie en het voormalige Ministerie van Jeugd en Gezin. Zij geldt voor de volgende sectoren: gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. De verplichting geldt niet voor vrijwilligers organisaties.

Landstede Groep kan door de inspectie worden aangesproken op het hebben van een Meldcode en op het scheppen van randvoorwaarden. Wij hebben een inspanningsverplichting om de code te laten werken. Individuele docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs kunnen worden aangesproken op het toepassen van het stappenplan in deze Meldcode bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Leeswijzer:

Deze Meldcode bevat een algemeen deel en 3 stappenplannen toegespitst op het voortgezet onderwijs (vo), het mbo en Student Advies & Begeleiding (SAB).

Landstede Kinderopvang heeft een eigen Meldcode.

Het algemene deel geldt voor zowel het vo, mbo, SAB en Landstede Kinderopvang en wordt beschreven in de hoofdstukken 1, 2 en 6.

De 3 stappenplannen voor het vo, mbo en SAB worden respectievelijk in hoofdstuk 3, 4, en 5 beschreven.

Hoofdstuk 2 Vaststelling Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Het College van Bestuur van Landstede Groep overwegende:

- dat Landstede Groep een meldcode wenst vast te stellen zodat docenten, zorgcoördinatoren studentadviseurs en directies die binnen Landstede Groep werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- dat Landstede Groep in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs bij deze stappen ondersteunt;
- dat de directeuren van Landstede Groep verantwoordelijk zijn voor de implementatie en borging van het stappenplan binnen hun eenheid;
- dat de directeuren van Landstede Groep verantwoordelijk zijn voor het scheppen van een veilig meldklimaat binnen hun eenheid;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan;
(dreigen met) geweld, zowel binnenshuis als buitenshuis, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren:
(ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan;
iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daar onder ook begrepen eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat deze code betrekking heeft op docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs die voor Landstede Groep werkzaam zijn en die in dit verband aan leerlingen/studenten van de organisatie, begeleiding, onderwijs of een andere wijze van ondersteuning bieden;
- dat onder pedagogisch dossier wordt verstaan het leerling-/studentbegeleidingssysteem in digitale of papieren vorm.

In aanmerking nemende

- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de Privacywetgeving (deze wetgeving biedt ruimte om in het belang van de leerling/student actie te ondernemen of zaken te melden. Het belang van de leerling/student om uit de situatie van geweld te komen is groter dan het recht op privacy.)
- Het privacyreglement van Landstede Groep;
- Richtlijnen Privacyreglement Landstede Groep ten behoeve van Student Advies & Begeleiding.

stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Hoofdstuk 3 Stappenplan docent voortgezet onderwijs

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Wanneer je als docent geconfronteerd wordt met een 'niet pluis gevoel' of directe zorgen in bijvoorbeeld gesprekken met een leerling, is het belangrijk om hier bij stil te staan en zo nodig actie te ondernemen. Verzamel aanwijzingen, die het vermoeden kunnen onderbouwen of weerleggen. Breng de signalen bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling in kaart en leg deze vast in het in het elektronisch leerlingvolgsysteem (Magister).
- Leg ook de contacten over deze signalen vast, evenals de gesprekken die worden gevoerd, de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Maak bij het signaleren zo nodig gebruik van het signaleringsinstrument (*zie bijlage 1*)
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Als je veronderstellingen vastlegt, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als de veronderstelling wordt ontkracht of bevestigd.
- Leg diagnoses van huiselijk geweld of kindermishandeling alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht

NB: *De leerling zal niet altijd het slachtoffer zijn van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. De leerling kan ook als vermoedelijk pleger, of als getuige, bij het huiselijk geweld of de kindermishandeling betrokken zijn.*

NB: *Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker van Landstede Groep of een extern door Landstede Groep ingehuurd kracht of vrijwilliger, meld de signalen dan bij een leidinggevende of vertrouwenspersoon.*

Stap 2: Collegiale consultatie zorgcoördinator

- Je overlegt met de zorgcoördinator en de directie van jouw school over de te volgen stappen.
- De zorgcoördinator vraagt desgewenst advies bij Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (*zie bijlage 3*) of Steunpunt Huiselijk Geweld (*zie bijlage 3*) en koppelt dit terug aan de docent.
- De zorgcoördinator overweegt samen met jou een registratie in de verwijsindex (*zie bijlage 3*). Wordt er niet met de Verwijsindex gewerkt, kan de casus besproken worden in het Zorg- & Adviesteam.
- Bespreek wat je zo mogelijk nodig hebt van de zorgcoördinator in de voorbereiding voor het gesprek met de leerling

NB: *Bij een vermoeden van eer gerelateerd geweld zal doorgaans een beroep gedaan worden op specifieke expertise. Het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling kunnen zich onder andere over de veiligheidsrisico's laten adviseren door het Landelijk Expertise Centrum Eer gerelateerd Geweld (LEC)*

Stap 3: Gesprek met de leerling

- Na de collegiale consultatie volgt een gesprek tussen jou en de leerling om de signalen te bespreken. In dit gesprek gaat het erom dat:
 1. je het doel van het gesprek uitlegt;
 2. de signalen, dit wil zeggen de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan, bespreekt;
 3. de leerling uitnodigt om hierop te reageren;
 4. en pas na deze reactie zo nodig komt tot een interpretatie van wat je hebt gezien en gehoord en wat je in reactie daarop verteld is.
- Er kan wel of niet besloten worden dat er ook met de ouders een gesprek plaats vindt.
- Na het gesprek vindt er weer een collegiale consultatie/evaluatie plaats met de zorgcoördinator.

NB: *Na de collegiale consultatie kan soms besloten worden om af te zien van een gesprek met de leerling als de veiligheid van de leerling, van jezelf of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling daardoor het contact met je zal verbreken*

NB: *Normaal gesproken zal er ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s). Dit is niet alleen van belang als de ouders mogelijkerwijs betrokken zijn bij het huiselijk geweld of de mishandeling, maar ook als dit niet aan de orde is. Want de ouders behoren, zeker als zij het gezag uitoefenen, als regel te worden geïnformeerd over wat er bij hun kind speelt.*

NB: *Een gesprek met (één van) de ouders kan achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen. Bijvoorbeeld als de beroepskracht redenen heeft om aan te nemen dat hij het kind dan uit het oog zal verliezen omdat de ouders het kind van school zullen halen of dat het eer gerelateerd geweld zal escaleren*

Stap 4: afwegen aard en ernst van Huiselijk Geweld of kindermishandeling

Samen met de zorgcoördinator weeg je op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Stap 5: beslissen: hulp organiseren en/of melden

Hulp organiseren:

- Meen je, in overleg met de zorgcoördinator, op basis van de afweging in stap 4, dat er geen melding komt, meld de leerling volgens de procedure aan bij de zorgcoördinator;
- De zorgcoördinator doet zo nodig een registratie in de verwijsindex en organiseert hulp die nodig is;
- Bespreek met de zorgcoördinator welke ondersteuning jij als docent nodig hebt in de begeleiding van deze leerling en/of welke ondersteuning de zorgcoördinator mogelijk kan bieden aan deze leerling zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen;
- De zorgcoördinator informeert je regelmatig en laat zich informeren over de stand van zaken betreffende deze leerling;
- Blijf de leerling goed volgen; meld het bij de zorgcoördinator als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden:

- Bespreek je melding vooraf met de leerling
 1. leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
 2. vraag de leerling uitdrukkelijk om een reactie;
 3. in geval van bezwaren van de leerling, overleg op welke wijze je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
 4. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in je afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
 5. doe een melding als naar jouw oordeel, in overleg met zorgcoördinator, de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven;
- Meen je in overleg met de zorgcoördinator dat je de leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen meld je vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld;
- Sluit bij je melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die je meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- Overleg bij je melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat je na de melding, binnen de grenzen van je taken als docent, zelf nog kunt doen om de leerling tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.
- Evalueer de melding met de zorgcoördinator
- Bespreek welke ondersteuning jij nodig hebt in de begeleiding van deze leerling en/of welke ondersteuning de zorgcoördinator of andere hulpverlener mogelijk kan bieden aan deze leerling zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen

NB: *Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.*

NB: *van contacten met de leerling over de melding kun je afzien als de veiligheid van de leerling, van jezelf of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling daardoor het contact met je zal verbreken.*

Hoofdstuk 4 Stappenplan docent mbo

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Wanneer je als docent geconfronteerd wordt met een 'niet plus gevoel' of directe zorgen in bijvoorbeeld gesprekken met een student, is het belangrijk om hier bij stil te staan en zo nodig actie te ondernemen. Verzamel aanwijzingen, die het vermoeden kunnen onderbouwen of weerleggen. Breng de signalen bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling in kaart en leg deze vast in het in het pedagogisch dossier.
- Leg ook de contacten over deze signalen vast, evenals de gesprekken die worden gevoerd, de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Maak bij het signaleren zo nodig gebruik van het signaleringsinstrument (*zie bijlage 1*).
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Als je veronderstellingen vastlegt, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als de veronderstelling wordt ontkracht of bevestigd.
- Leg diagnoses van huiselijk geweld of kindermishandeling alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde docent of studentadviseur.

NB: *De student zal niet altijd het slachtoffer zijn van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. De student kan ook als vermoedelijk pleger, of als getuige, bij het huiselijk geweld of de kindermishandeling betrokken zijn.*

NB: *Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker van Landstede Groep of een extern door Landstede Groep ingehuurd kracht of vrijwilliger, meld de signalen dan bij een leidinggevende of vertrouwenspersoon.*

Stap 2: Collegiale consultatie studentadviseur

- Je overlegt met de studentadviseur die gekoppeld is aan de opleiding/het Landschap of indien de student al bekend is bij het SAB, bij de betreffende studentadviseur.
- De studentadviseur vraagt desgewenst advies bij Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (*zie bijlage 3*) of Steunpunt Huiselijk Geweld (*zie bijlage 3*) en koppelt dit terug aan de docent.
- De studentadviseur overweegt samen met jou een registratie in de Verwijsindex (*zie bijlage 3*). Wordt er niet met de Verwijsindex gewerkt, kan de casus besproken worden in het Zorg- & Adviesteam.
- Bespreek wat je zo mogelijk nodig hebt van de studentadviseur in de voorbereiding voor het gesprek met de student.

NB: *Bij een vermoeden van eengerelateerd geweld zal doorgaans een beroep gedaan worden op specifieke expertise. Het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling kunnen zich onder andere over de veiligheidsrisico's laten adviseren door het Landelijk Expertise Centrum Eengerelateerd Geweld (LEC)*

Stap 3: Gesprek met de student

- Na de collegiale consultatie volgt een gesprek tussen jou en de student om de signalen te bespreken. In dit gesprek gaat het erom dat:
 1. je het doel van het gesprek uitlegt;
 2. de signalen, dit wil zeggen de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan, bespreekt;
 3. de student uitnodigt om hierop te reageren;
 4. en pas na deze reactie zo nodig komt tot een interpretatie van wat je hebt gezien en gehoord en wat je in reactie daarop verteld is.
- Na de collegiale consultatie kan er in overleg met de student besloten worden dat er ook met de ouders een gesprek plaats vindt.
- Na het gesprek vindt er weer een collegiale consultatie/ evaluatie plaats met de studentadviseur.

NB: *Na de collegiale consultatie kan soms besloten worden om af te zien van een gesprek met de student als de veiligheid van de student, van jezelf, of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de student daardoor het contact met je zal verbreken*

Stap 4: afwegen aard en ernst van huiselijk geweld of kindermishandeling

Samen met de studentadviseur weeg je op basis van de signalen, het ingewonnen advies en het gesprek met de student het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Stap 5: beslissen: Hulp organiseren en/of melden

Hulp organiseren:

- meen je, in overleg met de studentadviseur, op basis van de afweging in stap 4, dat er geen melding komt, meld de student volgens de procedure aan bij het SAB;
- de studentadviseur doet zo nodig een registratie in de verwijsindex en organiseert hulp die nodig is. Wordt er niet met de Verwijsindex gewerkt, kan de casus besproken worden in het Zorg- & Adviesteam.
- bespreek met de studentadviseur welke ondersteuning jij als docent nodig hebt in de begeleiding van deze student en/of welke ondersteuning de studentadviseur mogelijk kan bieden aan deze student zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen;
- de studentadviseur informeert je regelmatig en laat zich informeren over de stand van zaken betreffende deze student;
- blijf de student goed volgen; meld het bij het SAB als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden:

- bespreek je melding vooraf met de student
 1. leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
 2. vraag de student uitdrukkelijk om een reactie;
 3. in geval van bezwaren van de student, overleg op welke wijze je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
 4. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de student of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in je afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de student of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
 5. doe een melding als naar jouw oordeel, in overleg met studentadviseur, de bescherming van de student of zijn gezinslid de doorslag moet geven;
- meen je in overleg met de studentadviseur dat je de student niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen, meld je vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (*zie bijlage 3*) of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld (*zie bijlage 3*);
- sluit bij je melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die je meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij je melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat je na de melding, binnen de grenzen van je taken als docent, zelf nog kunt doen om de student tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.
- evalueer de melding met de studentadviseur
- bespreek welke ondersteuning jij nodig hebt in de begeleiding van deze student en/of welke ondersteuning het SAB mogelijk kan bieden aan deze student zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen
- Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet

NB: *van contacten met de student over de melding kun je afzien als de veiligheid van de student, van jezelf of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de student daardoor het contact met je zal verbreken.*

Hoofdstuk 5 Stappenplan zorgcoördinator en studentadviseur SAB

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Wanneer je als zorgcoördinator/studentadviseur geconfronteerd wordt met een 'niet pluis gevoel' of directe zorgen in bijvoorbeeld gesprekken met een leerling/student, is het belangrijk om hier bij stil te staan en zo nodig actie te ondernemen. Verzamel aanwijzingen, die het vermoeden kunnen onderbouwen of weerleggen. Breng de signalen bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling in kaart en leg deze vast in het in het pedagogisch dossier.
- Leg ook de contacten over deze signalen vast, evenals de gesprekken die worden gevoerd, de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Maak bij het signaleren zo nodig gebruik van het signaleringsinstrument (*zie bijlage 1*)
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Als je veronderstellingen vast legt, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als de veronderstelling wordt ontkracht of bevestigd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde docent, docent, zorgcoördinator of studentadviseur.

NB: *De leerling/student zal niet altijd het slachtoffer zijn van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. De leerling/student kan ook als vermoedelijk plegger, of als getuige, bij het huiselijk geweld of de kindermishandeling betrokken zijn.*

NB: *Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker van Landstede Groep of een extern door Landstede Groep ingehuurd kracht of vrijwilliger, meld de signalen dan bij een leidinggevende of vertrouwenspersoon.*

Stap 2: Collegiale consultatie studentadviseur

- Je overlegt indien mogelijk met de mentor/coach van de leerling/student (zie richtlijnen privacyreglement SAB)
- Je vraagt desgewenst advies bij Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (*zie bijlage 3*) of Steunpunt Huiselijk Geweld (*zie bijlage 3*) en koppelt dit terug aan de mentor/coach.
- Je overweegt samen met de mentor/coach een registratie in de verwijsindex (*zie bijlage 3*)
- Bespreek met de mentor/coach wat je aan informatie zo mogelijk nog nodig hebt in de voorbereiding voor het gesprek met de leerling/student

NB: *Bij een vermoeden van eengerelateerd geweld zal doorgaans een beroep gedaan worden op specifieke expertise. Het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling kunnen zich onder andere over de veiligheidsrisico's laten adviseren door het Landelijk Expertise Centrum Eengerelateerd Geweld (LEC)*

Stap 3: Gesprek met de leerling/student

- Na de collegiale consultatie volgt een gesprek tussen jou en de leerling/student om de signalen te bespreken. In dit gesprek gaat het erom dat:
 1. Je het doel van het gesprek uitlegt;
 2. de signalen, dit wil zeggen de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan, bespreekt;
 3. de leerling/student uitnodigt om hierop te reageren;
 4. en pas na deze reactie zo nodig komt tot een interpretatie van wat je hebt gezien en gehoord en wat je in reactie daarop verteld is.
- Na de collegiale consultatie kan er in overleg met de leerling/student besloten worden dat er ook met de ouders een gesprek plaats vindt.
- Na het gesprek vindt er weer een collegiale consultatie/ evaluatie plaats met de coach.

NB: *Na de collegiale consultatie kan soms besloten worden om af te zien van een gesprek met de leerling/student als de veiligheid van de leerling/student, van jezelf of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling/student daardoor het contact met je zal verbreken*

Stap 4: afwegen aard en ernst van huiselijk geweld of kindermishandeling

Samen met de mentor/coach weeg je op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling/student het risico op Huiselijk Geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het Huiselijk Geweld of de kindermishandeling.

Stap 5: beslissen: hulp organiseren en/of melden

Hulp organiseren:

- je doet zo nodig een registratie in de verwijsindex en/of bespreekt de leerling/student in het Zorg- & Adviesteam;
- bespreek met de mentor/coach welke ondersteuning hij nodig heeft in de begeleiding van deze leerling/student en/of welke ondersteuning jij als zorgcoördinator/studentadviseur mogelijk kunt bieden aan deze leerling/student zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen;
- de mentor/coach informeert je regelmatig en laat zich informeren door jou over de stand van zaken betreffende deze leerling/student;
- blijf de leerling/student volgen;
- je bespreekt de leerling/student zo nodig in het Zorg- & Adviesteam (ZAT)

Melden:

- bespreek je melding vooraf met de leerling/student
 1. leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
 2. vraag de leerling/student uitdrukkelijk om een reactie;
 3. in geval van bezwaren van de leerling/student, overleg op welke wijze je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
 4. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling/student of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in je afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling/student of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
 5. doe een melding als naar jouw oordeel, in overleg met Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunt Huiselijk Geweld, de bescherming van de leerling/student of zijn gezinslid de doorslag moet geven;
- meen je in overleg met de mentor/coach, dat je de leerling/student niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen meld je vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld;
- sluit bij je melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die je meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij je melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat je na de melding, binnen de grenzen van je taken als zorgcoördinator/studentadviseur, zelf nog kunt doen om de leerling/student tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen;
- evalueer de melding met de mentor/coach;
- bespreek met de mentor/coach welke ondersteuning hij nodig heeft in de begeleiding van deze leerling/student en/of welke ondersteuning jij als zorgcoördinator/studentadviseur mogelijk kunt bieden aan deze leerling/student zodat hij zijn leerloopbaan optimaal kan vervolgen;
- de mentor/coach informeert je regelmatig en laat zich informeren door jou over de stand van zaken betreffende deze leerling/student;
- blijf de leerling/student goed volgen.
- Je bespreekt de leerling/student zo nodig in het Zorg- & Adviesteam (ZAT).

NB: *Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.*

NB: *van contacten met de leerling/student over de melding kun je afzien als de veiligheid van de leerling/student van jezelf, of die van een ander in het geding is. Of als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling/student daardoor het contact met je zal verbreken.*

Hoofdstuk 6 **Verantwoordelijkheden van de eenheidsdirecteuren van Landstede Groep**

Om het voor docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de Meldcode te zetten, dragen de directeuren van Landstede Groep zorg voor de implementatie van de Meldcode binnen 'hun' eenheid/school.

Verantwoordelijkheden directies eenheden/scholen:

- Aan de leerlingen wordt bekendheid gegeven aan het doel en de inhoud van de Meldcode in de teams, in de studiegids en via de studentenraad;
- processen volgen conform het stappenplan van de Meldcode;
- er worden afspraken gemaakt over de wijze waarop directeuren hun medewerkers ondersteunen als zij door leerlingen/studenten worden aangesproken op de wijze waarop zij de Meldcode toepassen;
- docenten, zorgcoördinatoren en studentadviseurs hebben toegang tot het elektronisch leerlingvolgsysteem (Magister) dat voldoet aan de regelgeving privacy en bescherming persoonsgegevens;
- de Meldcode sluit aan bij de bestaande begeleidingsstructuur.

Verantwoordelijkheden directie Communicatie, Marketing & Studiezaken:

- De werking van de Meldcode wordt jaarlijks geëvalueerd op initiatief van de directie Communicatie, Marketing & Studiezaken en zo nodig worden acties in gang gezet om de toepassing van de Meldcode te optimaliseren. In december 2013 vindt de eerste evaluatie plaats;
- de implementatie van de Meldcode binnen Student Advies & Begeleiding;
- de lay-out van de Meldcode;
- het informeren van alle eenheden/scholen (*via directieberaden*).

Bijlage 1: Signaleringsinstrument

Bron: www.flevoland-jeugdengEZIN.zorgoog.nl

Signalenlijst 12-18 jarigen

Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stress-indicatoren, die aangeven dat er iets met de leerling/student aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling (andere gezinsproblemen, puberteitsproblematiek, overlijden van een familielid, enz.). Hoe meer signalen van deze lijst een leerling/student te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van huiselijk geweld/ kindermishandeling.

De signalen die op deze lijst vermeld worden, hebben betrekking op alle vormen van mishandeling (lichamelijke en psychische mishandeling, lichamelijke en psychische verwaarlozing en seksueel misbruik). Om een duidelijk beeld te krijgen van wat er aan de hand zou kunnen zijn, is het van belang de hele context van het gezin erbij te betrekken.

1. Lichamelijke signalen

- blauwe plekken
- krab-, bijt- of brandwonden
- botbreuken
- littekens
- wit gezicht (slaaptekort)
- hoofdpijn, (onder)buikpijn
- er slecht verzorgd uit zien
- vermageren of dikker worden
- verwondingen aan genitaliën
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk of infectie bij vagina en/of anus
- problemen bij het plassen
- terugkerende urineweginfecties
- pijn in de bovenbenen, samengeknepen bovenbenen
- pijn bij lopen en/of zitten
- seksueel overdraagbare ziekten
- zwangerschap, abortus
- Overige medische signalen
- klein voor leeftijd
- vertraagd intreden van de puberteit
- matige algehele gezondheidstoestand

2. Gedragssignalen

- in zichzelf gekeerd, depressief
- extreem verantwoordelijkheidsgevoel
- passief, meegaand, apathisch, lusteloos
- labiel, nerveus, gespannen
- angstig
- zelf verwondend gedrag
- suïcidaal gedrag
- plotselinge gedragsverandering (stiller, extra druk, stoer, agressief)
- niet tonen van gevoelens, zelfs niet bij lichamelijke pijn
- slaapstoornissen
- vermoeidheid, lusteloosheid
- schuld- en schaamtegevoelens
- bedplassen
- negatief zelfbeeld
- anorexia of boulimia
- regressief gedrag
- ouwelijk gedrag
- totale onderwerping aan de wensen van de ouder
- sterk afhankelijk gedrag ten opzichte van de ouder
- angst voor ouder
- bevrozing bij lichamelijk contact van andere volwassenen
- allemansvriend
- lege blik in ogen en vermijden van oogcontact
- waakzaam, wantrouwend
- is niet geliefd bij leeftijdsgenoten
- weglopen van huis
- crimineel gedrag
- agressief gedrag
- alcohol- en/of drugsmisbruik
- plotselinge achteruitgang in schoolprestaties
- vaak absent
- spijbelen
- geheugen- en/of concentratieproblemen
- faalangst
- niet willen uitkleden voor de gymles

Specifieke signalen bij seksueel misbruik

- angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of in het bijzonder
- sterk verzorgend gedrag (parentificatie)
- seksueel agressief en dwingend gedrag ten opzichte van anderen
- promiscuïteit/prostitutie
- seksualiseren van alle relaties
- angst voor mogelijke homoseksualiteit
- angst voor zwangerschap
- negatief lichaamsbeeld: ontevreden over, boos op of schaamte voor eigen lichaam
- schrikken bij aangeraakt worden
- houterige motoriek (onderlichaam 'op slot')

3. Kenmerken ouders/gezin

- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van de jongere
- ouder toont weinig belangstelling voor de jongere
- ouder heeft ervaring met Geweld uit eigen verleden
- ouder is apathisch en (schijnbaar) onverschillig
- ouder is onzeker, nerveus en gespannen
- ouder is onderkoeld in het brengen van eigen emoties
- ouder heeft negatief zelfbeeld
- ouder gaat steeds naar andere artsen/ziekenhuizen ('shopping')
- ouder komt afspraken niet na
- ouder geeft aan het niet meer aan te kunnen, draaglast gezin groter dan draagkracht
- 'multi-problem' gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal-economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etc
- veel ziekte in het gezin
- Geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

4. Signalen die specifiek zijn voor jongeren die getuige zijn van Huiselijk Geweld

- agressie: kopiëren van Gewelddadig gedrag van vader (sommige jongeren, m.n. jongens kopiëren hun vaders gedrag door hun moeder of jongere broertjes/zusjes of verkering te slaan), agressie naar medeleerlingen/-studenten, leeftijdgenoten, agressie en wreedheid naar dieren
- alcohol- of drugsgebruik
- opstandigheid, angst, depressie
- negatief zelfbeeld
- passiviteit en teruggetrokkenheid, verlegenheid
- gebrek aan energie voor schoolactiviteiten
- zichzelf beschuldigen
- suïcidaliteit

- sociaal isolement: proberen thuissituatie geheim te houden en ondertussen aansluiting te vinden met leeftijdsgenoten (zonder ze mee naar huis te nemen)
- wantrouwen ten aanzien van de omgeving
- gebrek aan sociale vaardigheden
- schooluitval
- moeite met concentreren
- overcompenseren (opvallend extra inzet op school)
- 'dating violence': sommige jongeren, zowel jongens als meisjes, lopen een verhoogde kans om slachtoffer te worden van Geweld tijdens de verkering. Jongens lopen over het algemeen meer kans plegger te worden

Signalen die specifiek zijn voor slachtoffers van Loverboys

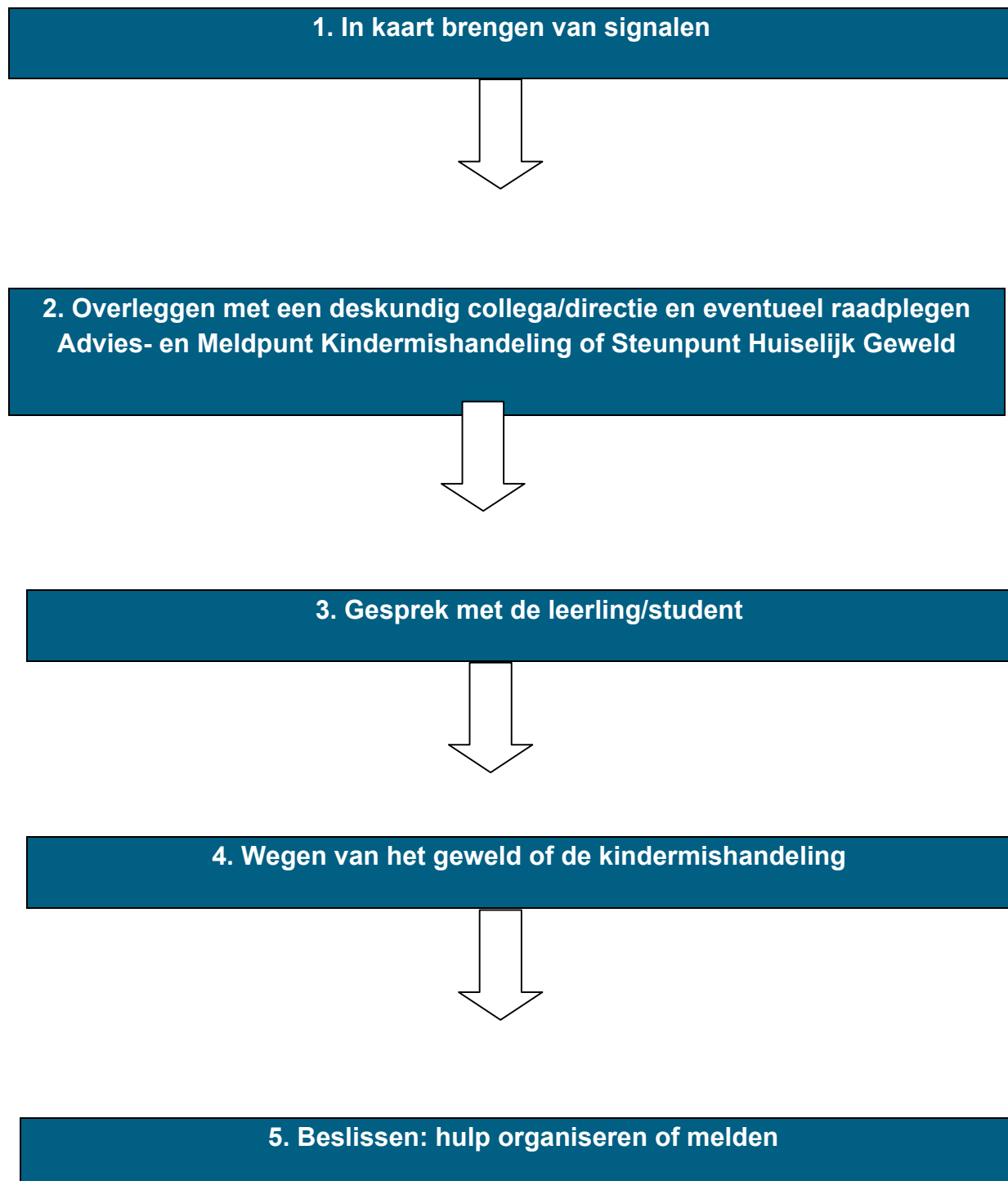
- plotselinge afwijkende normen en een plotselinge obsessie met seks
- plotselinge belangstelling voor bepaalde jongens, veel nieuwe contacten, gaat om met 'ouderen'
- extra sociaal wenselijk opstellen (om toch maar niet te veel op te vallen)
- weinig of steeds minder binding met thuis
- wisselt snel van emoties, is weinig flexibel, ziet niet hoe situaties kunnen veranderen
- vermoeid en vermagerd (vaak 's avonds en 's nachts hard werken)
- verandering qua kleding, make-up; vaak heel verzorgd en erg uitdagend uiterlijk
- psychosomatische klachten (schreeuw om aandacht)
- zelfverwonding (verbergen of er mee te koop lopen)
- lage zelfwaardering, weinig realistisch zelfbeeld
- makkelijk beïnvloedbaar, durft/kan geen grenzen aangeven
- depressief
- drinkt, blowt, eet slecht
- veel geld of dure spullen (via loverboy)
- extreem uitgaansgedrag (in werkelijkheid haar werkplek)
- veel op straat rondhangen: daar zijn vrienden die de leemte van thuis opvullen
- overdreven vrolijk (maskeren wat er werkelijk speelt)
- veel terugtrekken, plotselinge huilbuien, woede-uitbarstingen
- overdreven verhalen vertellen: stoer doen, zoeken naar aandacht
- op verschillende plekken totaal ander gedrag vertonen (verschillende werelden)
- onregelmatig schoolbezoek: andere bezigheden, is te moe na werkzaamheden
- thuis veel problemen
- vertoont wegloopgedrag
- vermijdt het onderwerp prostitutie of projecteert op anderen

Het is opmerkelijk dat meisjes die door de jongens geronseld zijn en al in de prostitutie zitten, nieuwe meisjes vaak op weg helpen, ze uitleggen hoe ze moeten werken etc.

Bewerking van signalenlijst, opgesteld door Johan Vermeeren, St. Jeugdzorg Utrecht

Bijlage 2: Stappenplan in stroomschema

De vijf verplichte stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

Bijlage 3: Toelichting op gebruikte term en telefoonnummers

Bron: www.meldcode.nl

De verwijsindex

De Verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie.

Veilig Thuis – regio IJsselland

Advies- & meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling

tel. 0800 2000.